DAAWADA CUDURKA QAAXADA

Developed by the
Minnesota Department of Health,
Tuberculosis Prevention and Control Program
August 2002 phone: (612) 676-5414

This is one in a series of four patient education pamphlets that addresses TB to be used in various clinical situations.

Medicine for Tuberculosis Disease, Somali

DAAWADA CUDURKA QAAXADA

Takhtarkaagu waxaa uu kuu qoray daawo ka disha jeermiska qaaxada.

Cudurada Qaaxada waa la daaweyn karaa

Cudurka qaaxada waxaa lagu daaweyn karaa adigoo qaata daawada disha jeermiska qaaxada, laakiin jeermiska waa uu xoog badan yahay. Waxaad u baahan tahay in aad daawada bilo badan aad qaadataa si loo hubiyo in dhammaan jeermiskii uu dhintay. **Daawdaada waa in aad u qaadataa sidii uu takhtarka kuugu qoray.**

Waxaa dhici kara dhowr todobaad kadib in aad fiicnaato, laakiin waa in aad sii wadaa daawadaadi si aad u bogsato.

Haddii aad qaadashada daawada markiiba iska dayso, jeermiska qaaxada wali waa uu nool yahay wuxuuna noqon karaa mid intii hore ka xoog badan.
Waxaad u baahan doontaa daawo tii hore ka xoog badan oo disha jeermisyadan xoogga badan.

Qaado dhamaan daawooyinkaaga

Daawada qaaxada sida badan wax khatar ah ma leh, lakiin mararka qaar waxay leedahay waxyeelo (side effects). **Haddii aad wax calaamadahan ah isku aragtid waa in aad sida ugu dhaqsi badan u wacdaa ama aad u aragtaa dhakhtarkaaga:**

- cunno xumo
- matag
- calool xanuun
- labo-labo
- indhaha iyo maqaarka oo hurdi (jaalo) noqda
- faraha gacmaha iyo kuwa lugaha oo jiriricooda
- kabuubyo ama jiririco afka agagaarkiisa
- aragga caad kaa fuulo ama aragtidaada ay badalanto.
- dhagaha ay ku dhawaaqayaan
- maqalka uu kaa lumo
- dawakh (wareer)
- cuncun kalagoysyada ah (xibno xanuun)
- qandho (ku haysay) in ka badan saddex maalmood
- firiiric kasoo yaaca jirka.
- dhiig bax iska yimaada
- nabaro iska soo baxa

Takhtarkaagu waxaa uu kuu qorayaa daawooyinka soo socda:

___Isoniazid (INH)
___Rifampin*
___Pyrazinamide (PZA)
___Ethambutol
___Streptomycin

(Steotomashiinta waxaa

* Rifampin waxaa uu leeyahay wax yeelooyinka soo socda:

- Kaadida, calyada, ama ilmada midabkooda waxaa uu ka dhigaa oranji. Murayadaha isha dhexdeeda lagasho (soft contact lenses) waxaa laga yaaba in ay wasakhaystaan (midab bar ah yeeshaan).

- Maqaarkaaga waxaa laga yaaba in uu dhibsado cadceeda, ee iska qari cadceeda (isticmaal sunscreen) daboolna meelaha maqaarka cadceeda ka gaarayso.

- Waxaad u baahan doontaa daawo tii hore ka xoog badan oo disha jeermisyadan xoogga badan.Waxaad u baahan doontaa daawo tii hore ka xoog badan oo disha jeermisyadan xoogga badan.

- Kaniinyada kala dheereynta dhalmada awood ma leh markii aad qaadanayso daawada Rifampin. Dumarka isticmaalaya daawada rifampinka waa in ay qaataan nooc kala ee daawada kala dheeraynta dhalmada ah**.**

U sheeg takhtarkaaga wixii ku saabsan dhamman daawooyinkaad aad qaadato markaa.

U sheeg takhtarkaaga haddii aad uur leedahay ama aad nuujiso.

Daawada qaaxada waxaad heli kartaa adiga oo aanan bixin wax lacag ah. Takhtarkaagu waxa uu la xiriiri karaa Waaxda caafimaadka oo uu kaaga codsan karaa daawada (612/676-5414).